

Valtuustokauden strategia 2013–2017

KV 17.6.2013

Väliarviointi KV 15.6.2015

Sisältö

Valtuustokauden 2013–2017 strategia	3
Valtuustokauden strategian laadinta.....	4
Vantaalainen strategiatyön malli	4
Valtuustokauden strategian valmistelu	5
Valtuustokauden strategian seuranta ja arviointi	5
Arvot ja visio	6
Vantaan visio	6
Vantaan arvot.....	7
Strategiset painopistealueet ja niiden päämäärät	8
Kaupungin talous tasapainossa	9
Kaupunkirakenne eheytyy	12
Kaupungin elinvoima vahvistuu	15
Palvelut uudistuvat	19
Muutosta toteutetaan johtamisen kautta.....	22
LIITE	25

Valtuustokauden 2013–2017 strategia

Talouden vaikeat ajat ovat koetelleet koko Eurooppaa jo muutaman vuoden ajan. Suuria parannuksia taloustilanteeseen ei ole nähtävissä myöskään lähitulevaisuudessa, sillä niin valtion kuin kuntienkin verotulopohja heikentyy talouden taantumana vuoksi. Hallituksen vuonna 2012 päättämä kuntien valtionosuusleikkaus vei Vantaalta yli 20 miljoonaa euroa, ja talousarvion verotuloarvio alittui lähes 11 miljoonalla eurola.

Jos Vantaa haluaa säilyä itsenäisenä, kaupungin talous on saatava kuntoon. Kun talous on tasapainossa, Vantaalla on hyvät edellytykset uudistua ja kehittyä elinvoimaisena, turvallisena ja hyvinvoivana kaupunkina. Vuonna 2025 Vantaa on visiossamme tällainen:

Vakavarainen Vantaa on kansainvälinen kestävä kasvun keskus, jossa kaupunkia ja palvelujen laatua kehitetään yhdessä asukkaiden kanssa. Vantaa on asukkaille turvallinen kotikaupunki, yrityksille Suomen paras kumppani ja työntekijöille maan parhaiten johdettu kaupunki.

Vision toteuttaminen vaatii kovaa ja pitkäjänteistä työtä. Viemällä strategian käytäntöön pidämme huolen siitä, että visio toteutuu. Teemme työtämme läpinäkyvästi, yhdessä kuntalaisten kanssa. Strategia määrittelee päätöksenteon ja johtamisen perustan kaikessa kaupungin toiminnassa.

Valtuustokauden strategian tärkein lähtökohta on talouden tasapainottamis- ja velkaohjelma. Edellinen valtuusto edellytti talousohjelman laatimista, koska haluttiin varmistaa Vantaan elinvoimainen tulevaisuus. Kasvava kaupunki on velkaantunut investointiensa myötä; tahtotila on ollut, että myös uusilla asuinalueilla kaupungin peruspalvelut toimivat. Talousohjelman avulla varmistamme, että kaupunki pystyy huolehtimaan asukkaistaan hyvin myös tulevaisuudessa ja jättää tuleville sukupolville perintönä vakaan talouden ja kestävä kehityksen Vantaan.

Nykyinen suhdannetilanne vaatii meitä kiinnittämään aivan erityistä huomiota kaupungin elinkeino- ja työllisyys-, mutta myös maapolitiikan uudistamiseen. Uudistustyössä onnistumalla pystymme vahvistamaan kaupungin rahoitus pohjaa ja helpottamaan talouden tasapainottamistavoitetta.

Kaupunkimme kasvaa myös tulevina vuosina. Syntyneiden enemmitys on vahvaa. Vantaalle muuttaa uusia ihmisiä ja myös työpaikkakehitys on myönteinen. Kasvu edellyttää investointeja, mutta myös vastuullista taloudenpitoa. Meidän on varmistettava, että kaupungin kilpailukyky säilyy, ja asukkaille tarjottavat hyvinvointipalvelut toimivat jatkossakin. Siksi tarvitsemme koko valtuustokauden mittaisen strategian.

Yhdessä työskennellen voimme tehdä asetetuista tavoitteista totta ja kirjoitetuista sanoista tekoja: yhteisenä tavoitteenamme on rakentaa elinvoimainen ja hyvinvoiva Vantaa.

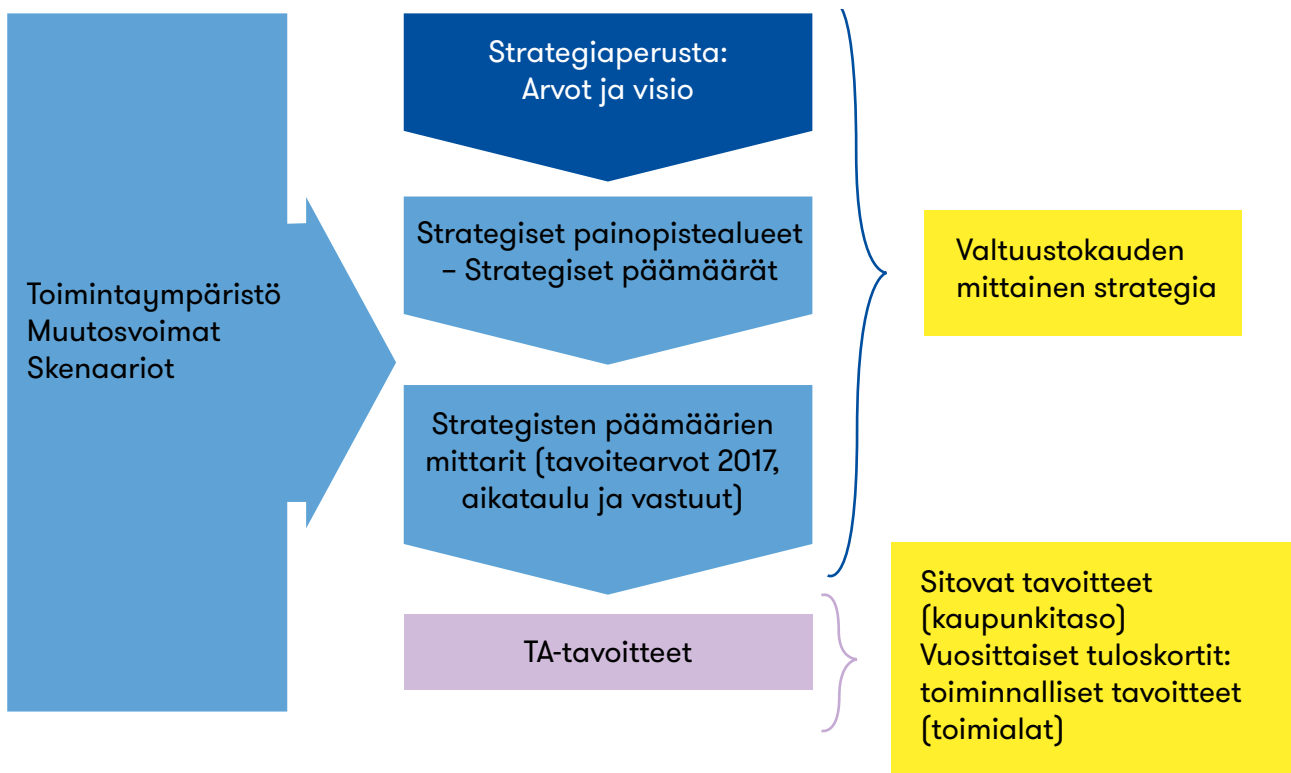
17.6.2013

Kari Nenonen
kaupunginjohtaja

Valtuustokauden strategian laadinta

Vantaalainen strategiatyön malli

Kaupungin strategiamallia on uudistettu siten, että strategia laaditaan jatkossa valtuustokauden mittaiseksi. Myös arvot ja visio tarkistetaan samassa yhteydessä. Strategian keskeisen sisällön muodostavat valtuustokauden strategiset päämäärät niille asetettuine konkreettisine mittareineen. Mittarit ovat luonteeltaan strategisia ohjausmittareita, ja niille määritellään lähtö- ja tavoitetasot. Strategian toteuttamisen välineenä ovat tuloskortit, jotka ovat osa kaupungin johtamisjärjestelmää.

Kuva 1. Strategiatyön malli valtuustokaudella 2013–2017.

Strategiasta tulee entistä vahvemmin johtamisen tärkein työväline. Se ohjaa päätöksentekoa ja johtamista organisaation kaikilla tasoilla. Kaupungin kaikessa toiminnassa ja johtamisessa korostetaan läpinäkyvyyttä. Tulokortissa esitetään, miten valtuustokauden päämäärien edistäminen etenee vuosittain.

Valtuustokauden strategian yhteydessä päätetään ne kaupunkitasoiset ohjelmat, joita tullaan valtuustokaudella laatimaan tai joista tullaan tekemään väliarviointi. Laadittavien ohjelmien tulee tukea strategisten päämäärien toteutumista. Poikkihallinnollisten ohjelmien tavoitteena on mm. terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen ja ongelmien ennaltaehkäisy.

Ohjelmien toteuttaminen sovitaan kunkin taloussuunnitelmakauden taloudellisiin mahdollisuuksiin. Ohjelmien sisältämien toimenpiteiden resursoinnista päätetään talousarvion yhteydessä. Toimintamallin tarkoituksena on parantaa ohjelmatyön ja sen sitomien resurssien vaikuttavuutta sekä strategiayhteyttä. Tiivis kuvaus laadittavista ja päivitettävistä ohjelmista on tämän asiakirjan liitteenä.

Valtuustokauden strategian valmistelu

- johto-toimikunnan esitykset 25.10.2010 (kaupunginhallitus 1.11.2010)
- uuden strategiamallin esittely kaupunginhallituksen iltakoulussa 12.11.2012
- strategiamallin uudistamisen hyväksyminen osana taloussuunnitelmaa 2013–2016 (kaupunginvaltuusto 19.11.2012)
- strategiamallin esittely uudelle valtuustolle 7.2.2013
- lähtökohtia valtuustokauden strategialle:
 - toimintaympäristön muutosten esittely kaupunginvaltuuston iltakoulussa 21.3.2013
 - hyvinvointikertomus 2009–2012 ja hyvinvointiohjelmien esittely kaupunginvaltuuston iltakoulussa 25.4.2013
 - arvot: kysely valtuutetuille, asukkaille, henkilöstölle ja yrittäjille maaliskuussa 2013
- kaupungin yhteistoimintaryhmän seminaari 26.3.2013
- strategialuonnoksen käsittely kaupunginhallituksen strategiaseminaarissa 29.4.2013
- strategialuonnoksen käsittely kaupunginvaltuuston strategiaseminaarissa 16.–17.5.2013
- poliittisten ryhmien kannanotot valtuustokauden strategialuonnokseen, lähetekeskustelu 20.5.2013
- kaupunginhallituksen hyväksyntä 10.6.2013
- kaupunginvaltuuston hyväksyntä 17.6.2013

Valtuustokauden strategian seuranta ja arviointi

Valtuustokauden 2013-2017 strategiaa seurataan vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä. Strategian väliarviointi valmisteltiin valtuustokauden puolivälissä kevään 2015 aikana ja se käsiteltiin valtuustoseminaarissa keväällä 2015.

Joulukuussa 2014 muodostettiin strategian väliarviointia valmistelemaan viisi painopistealueittaista, poikkihallinnollista työryhmää, joissa oli edustus kaikilta toimialoilta. Jokainen työryhmä arvioi oman painopistealueensa osalta strategian edistymistä ja päivitystarpeita. Työn tuloksena syntyivät painopistealueittaiset arvioinnit strategian toteutumisen tilanteesta sekä toimintaympäristöstä johtuvat muutosesitykset strategia-asiakirjaan. Lisäksi vuodenvaihteen 2014/2015 tilanteesta kerättiin Excel-muotoinen tilanneraportti strategisten päämäärien edistymisestä. Raportti sisältää myös valtuustokauden strategiaan sisältyvien ohjelmien edistymisen seurannan.

Strategian väliarviointia on valmisteltu edelleen kaupungin ylimmän johdon valmennuspäivässä 5.3.2015, ja kaupungin johtoryhmä on käsitellyt väliarviointia kokouksissaan huhti-, touko- ja kesäkuussa 2015. Kaupunginvaltuuston iltakoulussa 26.3.2015 esiteltiin valtuustolle toimintaympäristön muutokset sekä strategian väliarviointin alustavia tuloksia. Väliarviointin valmistelua jatkettiin kaupunginvaltuuston seminaarissa 21.-22.5.2015, jonka ryhmätöiden tulokset on huomioitu jatkovalmistelussa.

Väliarviointi käsiteltiin kaupunginhallituksessa 8.6.2015 ja kaupunginvaltuustossa 15.6.2015.

Valtuustokauden strategian kokonaisarviointi tehdään valtuustokauden päättyessä. Uuden, 1.5.2015 voimaan tulleen kuntalain mukaisesti seuraavat kuntavaalit pidetään keväällä 2017 ja uusi valtuusto aloittaa työnsä 1.6.2017. Seuraavan strategian valmistelu tehdään valtuustossa syksyllä 2017 ja se koskee vuosia 2018-2021. Näin ollen nykyisen strategian voimassaoloa jatketaan vuoden 2017 loppuun.

Valtuustokauden strategiaa toteutetaan vuosittain valtuustotasoisien sitovien tavoitteiden sekä toimialojen tuloskorttien kautta. Tavoitteiden toteutumista seurataan osavuosikatsausten yhteydessä. Lisäksi toimintaa ja tuloksia arvioidaan ja kehitetään säännöllisesti CAF-itsearviointimallin avulla.

Arvot ja visio

Vantaan kaupungin valtuustokauden strategiassa määritellään kaupungin visio, arvot, strategiset painopistealueet ja päämäärät lähtö- ja tavoitetasoineen. Vantaa pyrkii kuntalain mukaisesti edistämään asukkaidensa hyvinvointia ja kestävästä kehitystä. Kukin toimiala, tulosalue ja yksikkö määrittelee tehtäviensä perusteella oman toiminta-ajatuksen. Strategiassa tehtyjä linjauksia noudatetaan kaikessa kaupungin toiminnassa ja kehittämisessä.

Vantaan visio

Visio ilmaisee tulevaisuuden tahtotilan vuonna 2025.

Vakavarainen Vantaa on kansainvälinen kestävän kasvun keskus, jossa kaupunkia ja palvelujen laatua kehitetään yhdessä asukkaiden kanssa. Vantaa on asukkaille turvallinen kotikaupunki, yrityksille Suomen paras kumppani ja työntekijöille maan parhaiten johdettu kaupunki.

Vantaan arvot

Vantaan kaupungin toiminnassa korostetaan läpinäkyvyyttä. Kaupungin arvot ovat yhteinen käsitys siitä, mikä meille on tärkeää ja arvokasta. Ne ohjaavat kaupungin päätöksentekoa ja koko organisaation toimintaa. Kaupunki on sitoutunut tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseen toiminnassaan ja päätöksenteossään. Toimialoilla voi lisäksi olla oman toimintansa kannalta määriteltyjä eettisiä periaatteita.

INNOVATIIVISUUS

Innovatiivisuus on kykyä tuottaa Vantaalle uusia hyödyllisiä muutoksia ja toimia suunnanäyttäjänä sekä rohkeutta etsiä uusia entistä parempia tapoja järjestää palveluja kuntalaisen hyväksi.

KESTÄVÄ KEHITYS

Kestävä kehitys on hyvien elinmahdollisuuksien turvaamista nykyisille ja tuleville sukupolville. Ratkaisuissa ja päätöksenteossa huomioidaan ekologiset näkökulmat ja oikeudenmukaisuus sekä pidetään talous tasapainossa.

YHTEISÖLLISYYS

Yhteisöllisyys on osallisuutta ja aktiivisuutta sekä vastuullisuutta yhteisten tavoitteiden saavuttamisessa. Vantaalainen yhteisöllisyys on yhteishengen luomista sekä kumppanuutta yritysten ja kuntalaisten kanssa.

Strategiset painopistealueet ja niiden päämäärät

ARVOT

Innovatiivisuus Kestävä kehitys Yhteisöllisyys

LÄPINÄKYVYYS TOIMINNASSA

Kaupungin talous tasapainossa

- TVO:n toteuttaminen
- Velkaantumiskehitys hallintaan
- Tulopohjan vahvistaminen
- Kumppanuuksien hyödyntäminen

Kaupunkirakenne eheytyy

- Tiivis kaupunkirakenne ja kehittyvä joukkoliikenne
- Turvalliset ja kehittyvät keskukset
- Investointiohjelma toteutetaan suunnitelmallisesti
- Laadukas ja kohtuuhintainen asuntorakentaminen

Kaupungin elinvoima vahvistuu

- Elinkeino- ja työllisyyspolitiikka uudistuvat
- Vetovoimaisuus kasvaa
- Asukkaiden turvallisuus vahvistuu
- Tulevaisuutta rakennetaan yhteistyössä
- Asukkaiden koulutustaso nousee
- Metropolialueen ratkaisut tukevat kilpailukykyä

VISIO 2025

Vakavarainen Vantaa on kansainvälinen kestävän kasvun keskus, jossa kaupunkia ja palvelujen laatua kehitetään yhdessä asukkaiden kanssa. Vantaa on asukkaille turvallinen kotikaupunki, yrityksille Suomen paras kumppani ja työntekijöille maan parhaiten johdettu kaupunki.

Palvelut uudistuvat

- Ennalta ehkäisy ja oman elämän hallinta
- Kuntalaisten osallistuminen palvelujen kehittämiseen
- Laadukkaat ja kustannustehokkaat palvelut
- Vaihtoehtoiset palvelujen tuottamistavat
- Sähköisten palvelujen lisääminen

Muutosta toteutetaan johtamisen kautta

- Tuloksellinen johtaminen ja esimiestyö
- Henkilöstön sitoutuminen ja osaavan työvoiman varmistaminen

Kuva 2. Tiivistelmäkuva valtuustokauden strategiasta.

PAINOPISTEALUE:

● Kaupungin talous tasapainossa

Kaupungin kestävän kehityksen arvon mukaisesti kaupunki turvaa hyvät elinmahdollisuudet nykyisille ja tuleville sukupolville. Vantaan kaupungin keskeinen menestystekijä on kaupungin talouden tasapainoon saaminen. Kaupungin palvelut on tehtyjen vertailujen mukaan tuotettu kustannustehokkaasti ja kaupungin käyttötalous on ollut selvästi ylijäämäinen. Kaupunki on 2000-luvulla investoinut tulevaisuuteensa voimakkaasti tulo-rahoituskykynsä nähden, mikä on tarkoittanut lainamäärän voimakasta kasvua vuoden 2012 tilinpäätöksen 925 milj. euroon.

Kaupunki on sitoutunut Kehäradan toteuttamiseen sekä Kehä III:n perusparannuksen jatkamiseen yhteistyössä valtion kanssa. Kivistön alueen ja Kehäradan asemaseutujen rakentaminen sitoo kaupungin resursseja pitkälle tulevaisuuteen. Suuret liikennehankkeet pitävätkin kaupungin investointitason poikkeuksellisen korkealla tasolla aina vuoteen 2015 saakka. Kun lähivuosien bruttokansantuotteen (BKT) kasvunäkymät ovat edelleen heikot ja valtio on tahollaan päättänyt mittavista kuntien valtionosuuksien leikkauksista, korostuu kaupungin omien talouden sopeuttamistoimenpiteiden välttämättömyys kaupungin kasvun sekä kilpailukykyyn ja palvelujen turvaamiseksi pidemmällä aikavälillä.

Vantaan kaupunginvaltuuston asettaman sitovan tavoitteen mukaisesti vuoden 2012 aikana valmisteltiin talouden tasapainottamis- ja velkaohjelma (TVO), jonka kaupunginvaltuusto hyväksyi kesäkuussa 2012. Ohjelman tavoitteena on vahvistaa vuosikatetta käyttötalouden sopeuttamistoimenpiteillä ja alentaa investointiohjelman tasoa priorisoimalla lähivuosien investointeja lähemmäs kaupungin tulo-rahoituskykyä. Näin saadaan kaupungin velkaantumiskehitys hallintaan kuluvan valtuustokauden aikana. Ohjelman tavoitteiden toteutuminen edellyttää valtuustokaudella 2013–2017 tiukkaa menokuria, palvelurakenteiden uudistamista sekä aktiivista tulopohjan kehittämistä.

Kaupunkikonsernin toimitilainvestoinnit perustuvat kaupunkitasoiseen palveluverkkosuunnitteluun ja kaupunkitason priorisointiin. Toimitilatehokkuuden kasvattaminen sekä toimitilojen monikäyttöisyyden lisääminen ovat keskeisiä tavoitteita toimitilaratkaisuissa. Kaupungin omistuksessa olevien palvelutuotannossa tarpeettomien kiinteistöjen myyntimahdollisuuksia arvioidaan jatkuvasti. Talouden tasapainottamis- ja velkaohjelman linjauksen mukaisesti investointisuunnittelussa turvataan sisäilmaongelmien vaatimat korjaustoimenpiteet. Suurten liikennehankkeiden rahoittamisen päätyttyä tulee arvioida kaupungin omien investointien kestävä taso suhteessa kaupungin tulo-rahoituskykyyn.

Kaupungin toimintojen rahoituksen kannalta keskeistä ovat kunnallisverotulot, joiden kasvattamisessa kaupungin työllisyyden vahvistaminen on ensiarvoisen tärkeää. Vantaan työpaikkaomavaraisuus on yli 100 prosenttia. Kaupungin suhteellinen osuus työpaikoista jatkaa kasvuaan sekä seudullisesti että valtakunnallisesti. Samaan aikaan kaupungin työttömyysaste on kasvanut edelleen, työttömyyskehitys on kuitenkin ollut muuta pääkaupunkiseutua maltillisempaa. Onnistuneella elinkeino-, työllisyys- ja asuntopolitiikalla on mahdollisuus vahvistaa entisestään kaupungin verotulopohjaa.

Vuoden 2012 lopussa hyväksytyjen uusien maapoliittisten linjausten avulla pyritään kaupungin tulopohjaa vahvistamaan myös maapolitiikan keinoin. Tavoitteena on varmistaa kaupungille vähintään 30 milj. euron vuotuiset maanmyyntivoitot strategiakaudella.

Kumppanuuksien hyödyntäminen edistää alueiden rakentumista, tehostaa tontinmyyntiä ja varmistaa maanmyyntitulojen kertymää. Kumppanuudella toteuttajat sitoutetaan yhdessä sovittaviin aikatauluihin. Kivistön keskusta on lähivuosien kumppanuushankkeista merkittävin. Kivistön keskusta-asuminen 1 -asema-kaava on voimassa ja keskusta-asuminen 2 -asema-kaava tuli voimaan lokakuussa 2014. Tavoitteena on, että strategiakauden loppuun mennessä Kivistön keskusta-alueesta Kehäradan pohjoispuolella puolet on rakennettu tai rakenteilla ja maanmyyntituloja saadaan alueelta noin 8 milj. euroa vuodessa.

Vantaa rahoittaa toimintansa pitkälti omilla verotuloillaan. Kaupungin asukaskohtaiset verotulot ovat valtakunnallisesti vertaillen korkealla tasolla, mutta samalla kuitenkin matalimmat pääkaupunkiseudun kaupunkien vertailussa. Voimassa oleva valtionosuusjärjestelmä verotulojen tasausjärjestelmineen vaikuttaa kaupungin suhteellista asemaa heikentävästi: vertailtaessa asukaskohtaisia verotuloja ja valtionosuustuloja yhteensä jää Vantaa valtakunnan keskiarvon alapuolelle huolimatta valtakunnallisesti korkeista asukaskohtaisista verotuloistaan sekä pääkaupunkiseudun ja jatkuvan kasvun aiheuttamista erityishaasteista.

Strategiakauden aikana valmisteltu uusi valtionosuusjärjestelmä huomioi entistä paremmin muun muassa väestön ikäryhmittäiset kustannukset sekä erityishaasteita kuten vieraskielisen väestönosan nopea kasvun. Uusi tilastotietoon perustuva valtionosuusjärjestelmä on aiempaa selkeämpi ja oikeudenmukaisempi. Strategiakauden aikana käyttöön otetun julkisen talouden suunnitelman kautta puolestaan tavoitellaan entistä paremmin koko julkisen talouden kattavaa valmistelua ja päätöksentekoa.

Kaupungin verotulokehitykseen on liittynyt koko strategiakauden merkittävää epävarmuutta kansantalouden taantumien jatkuttua useamman vuoden ajan. Vantaan verotuloista muuta pääkaupunkiseutua suurempi osuus muodostuu kunnallisveroista, mistä johtuen työllisyyden ja palkkatulojen kehityksen merkitys tulopohjassa korostuu. Merkittävää talouskasvua ei ole edelleenkaan näköpiirissä ja työttömyys on koko maan tavoin kasvanut usean vuoden ajan. Näin ollen kevään 2015 aikana kaupungin tulevien vuosien verotuloarvioita on jouduttu laskemaan aiempiin ennusteisiin nähden.

Strateginen päämäärä	Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso
1. Talouden tasapainottamis- ja velkaohjelma toteutetaan	Vuosikate	Vuonna 2012 vuosikatte 64,7 milj. euroa	Vuoden 2017 lopussa vuosikate kattaa nettoinvestoinnit
	Verotulojen kasvu – toimintakatteen ja rahoituskulujen kasvu	[tarkastelu vuosittain]	Verotulojen kasvu kattaa toimintakatteen ja rahoituskulujen kasvun
	Toimintakulujen vertailukelpoinen kasvuprosentti	[tarkastelu vuosittain]	Toimintakulujen kasvu kaupunkitasolla enintään TVO:n mukainen
2. Velkaantumiskehitys saadaan hallintaan	Pitkäaikaisen velan määrä	Vuoden 2012 lopussa kaupungin pitkäaikaisen velan määrä noin 925 milj. euroa	Tavoitetaso TS 2015–2018:n mukainen
3. Kaupungin tulopohjaa vahvistetaan	Maanmyyntitulot strategiakaudella kasvavat maapoliittisen ohjelman mukaisesti	Maanmyyntivoittojen budjettitaso 30 milj. euroa	Maanmyyntivoitot vuosina 2013–2017 yhteensä vähintään 150 milj. euroa
	Elinkeinopoliittiset toimenpiteet tulopohjan vahvistamiseksi	Vantaan yhteisöveron jako-osuus vuonna 2012 oli 4,6 prosenttia	Kaupungin yhteisöveron jako-osuus kasvaa joka vuosi strategiakaudella 2013–2017
	Asukaskohtaiset kunnallisverotulot vuodessa	[tarkastelu vuosittain]	Asukaskohtaiset kunnallisverotulot kasvavat nopeimmin pääkaupunkiseudulla strategiakaudella 2013–2017
4. Kumppanuuksien hyödyntäminen	Rakentuminen ja tontinmyynti tehostuvat	Kivistön asemakaavat voimaan	Kivistön maanmyyntivoitot 8 milj. euroa/vuosi ja Kivistön keskusta-alueesta Kehäradan pohjoispuolella puolet on rakennettu tai rakenteilla

PAINOPISTEALUE:

● Kaupunkirakenne eheytyy

Tulevaisuuden kaupungit ovat monipuolisia verkostoja, joiden menestystekijöitä ovat alueiden toimivuus ja viihtyisyys. Tärkeitä ominaisuuksia ovat kaupungin arvojen mukaisesti myös taloudellinen, ekologinen ja ilmastotavoitteita toteuttava kestävyys sekä elinympäristön laatu. Tavoitteita tukee yhdyskuntarakenteen eheys, mikä tarkoittaa maankäytön, asumisen, liikenteen, palveluiden ja elinkeinojen yhteensovittamista.

Eheä yhdyskuntarakenne sitoo Vantaan osaksi Helsingin seudun kaupunkien verkostoa, kun monimuotoiset, tiiviit keskustat ja joukkoliikenteeseen perustuva liikennejärjestelmä tukevat alueellista vuorovaikutusta ja edistävät kaupunkien verkostoitumista.

Vantaa kasvaa seuraavan 15 vuoden aikana noin 35 000 uudella asukkaalla. Se tarkoittaa arviolta noin 30 000 uutta asuntoa ja samaa määrää työpaikkoja sekä näihin liittyviä palveluita, teitä ja kunnallistekniikkaa, puistoja ja viheralueita. Kehäradan valmistuminen korostaa kaupungin asemaa pääkaupunkiseudulla ja parantaa kaupungin sisäisiä yhteyksiä. Kehä III sujuvoittaa liikennettä. Tämä lisää kaupungin kasvua kiinnostavana asuinympäristönä ja hyvien yhteyksien työpaikka-alueina.

Kaupunkirakenteen tiivistyminen ja joukkoliikenteen kehittäminen antavat mahdollisuuden palvelurakenteiden uudistumiseen. Tavoitteena on, että palvelut ovat hyvin saavutettavissa, palvelujen laatu ja toimivuus varmistetaan ja että palvelujen järjestäminen on taloudellisesti tehokasta. Palveluverkkojen jatkuvalla ajantasaisuuden arvioinnilla vastataan alueiden väestömuutoksista aiheutuvaan palvelujen kysyntään sekä palvelujen omiin toiminnallisiin vaatimuksiin. Lisääntyvään tilatarpeeseen ovat keinoina muun muassa tilojen yhteiskäytön lisääminen sekä tilojen keskittäminen ja monikäyttökiinteistöjen lisääminen.

Keskustoja kehitetään monipuolisina asumisen ja palveluiden alueina. Keskustoista on sujuvat yhteydet viheralueille. Julkiset palvelut sijoitetaan keskuksiin tai niin, että ne muutoin ovat hyvin saavutettavissa. Näin palvelut tukevat sekä yhdyskuntarakenteen eheyttä että palvelurakenteen tehokkuutta. Suurten aluekeskusten rinnalla kehitetään myös pienempiä lähipalvelukeskuksia kaupungin palvelujen ja kaupallisten palvelujen osalta. Kaikilla keskuksilla on kehittämissuunnitelmat, joita päivitetään.

Vantaalla eheytyvän yhdyskuntarakenteen lähtökohdat on määritelty yleiskaava 2007:ssä sekä kirkastettu maapoliittisissa linjauksissa 2012. Keskeiset tavoitteet ovat keskustojen kehittäminen ja asumisen keskittäminen raideliikenteen varteen. Talouden tasapainottamis- ja velkaohjelman mukaisesti uusien alueiden avaamista siirretään tavoitteena investointitason alentaminen.

Tikkurila vahvistuu kaupungin keskuksena. Kehärata tekee liikkumisesta sujuvampaa ja muuttanee kulkutapajakaumaa ilmastotavoitteiden suuntaan. Pyöräilylle ja jalankululle syntyy uusia mahdollisuuksia ja auton käytön tarve vähenee. Rata mahdollistaa uudet asuinalueet ja erityisesti Aviapoliksen jatkokehityksen. Se yhdistää itäisen ja läntisen Vantaan kansainvälisenä toimintaympäristönä, josta Suomikin hyötyy.

Eheä yhdyskuntarakenne pitää sisällään sosiaalisia ulottuvuuksia: kaikilla asukkailla on erinomaiset mahdollisuudet liikkua ja toimia, erilaiset asukasryhmät ja ikäryhmät sekoittuvat ja erilaiset omaleimaiset keskuksat ovat yhteydessä toisiinsa. Erityisesti keskusta-alueilla pyritään esteettömyyteen.

Ekotehokkuuden lähtökohtana on sujuva ja toimiva liikennejärjestelmä. Lentokenttä, radat ja Kehä III ovat myös osa kansallista liikennejärjestelmää. Eheys tarkoittaa tässä sujuvaa palveluiden saatavuutta, lyhyitä työmatkoja ja kohtuuhintaisia liikkumiskustannuksia. Keskuksissa on laajat jalankulkualueet ja niitä yhdistää seudullinen pyöräilyreitistö.

Eheässä yhdyskuntarakenteessa viherrakenteet ovat jatkuvia, yhteydet ekologisesti toimivia ja asukkaiden helposti saavutettavissa. Eheys edistää ilmasto- ja energiatarvoitteiden saavuttamista ja kestävää tehokkuutta. Hulevesien käsittelyä tiivistyvillä alueilla pitää tehostaa.

Talouden tasapainottamis- ja velkaohjelmaan liittyen selvitettiin energian-, veden- ja paperinkulutuksen vähentämisen sekä jätteiden tehokkaamman lajittelun mahdollistamat säästöt. Selvitys on hyväksytty kaupunginhallituksessa 17.3.2014. Jatkotoimenpiteet ovat valmisteilla. Lisäksi on laadittu kaupungin ympäristöohjelma 2013-2016.

Eheä yhdyskuntarakenne tarjoaa monipuoliset asumisen mahdollisuudet. Pääkaupunkiseudun pula kohtuuhintaisesta asumisesta on sekä asukkaiden että erityisesti palvelualueilla toimivien yritysten ongelma. Vantaa sijaitsee liikenteellisesti erittäin keskeisellä paikalla ja on työpaikkojen suhteen omavarainen. Vantaa pystyy tehokkaan yhdyskuntarakenteen ja hyvien joukkoliikennemahdollisuuksien vuoksi tarjoamaan suhteellisesti kohtuuhintaisempaa asumista kuin muu pääkaupunkiseutu.

Strateginen päämäärä	Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso
5. Kaupunkirakenne ja palvelurakenne tukeutuvat raideliikenteeseen ja joukkoliikenteen laatuikätyviin	Asukasmäärän kehittyminen 1000 metrin vyöhykkeellä asemista/joukkoliikenteen runkovyöhykkeellä	92 300/120 000	100 000/127 000
	Kasvihuonekaasupäästöt	Asukaskohtaiset päästöt: 6,5 t CO ₂ -ekv, kokonaispäästöt: 1,335 milj. t CO ₂ -ekv (v. 2012)	Vuotuinen väheneminen kokonais- ja asukaskohtaisissa päästöissä jatkuu
	Asemien liityntäpysäköintipaikat	1530	2700
	Kivistön, Leinelän sekä Vehkalan, Aviapoliksen asemaseutujen kaavoittaminen	Kaavoitusohjelma	Kaavat hyväksytyt.
	Kehä III ja Kehärata valmistuvat 2015	Rakentaminen käynnissä	Hankkeet valmistuneet
6. Keskustat ovat eläviä, uudistuvia ja turvallisia	Keskustojen valmistuvien kaavojen kerrosala/vuosi	100 000 k-m ² /v	100 000 k-m ² /v
	Pyöräteiden pituus yhteensä	685 km	716 km
	Arkkitehtuuristrategian päivitys	Päivityksen valmistelu	Arkkitehtuuristrategian päivitys valmis
7. Investointiohjelma vahvistaa yhdyskuntarakenteen eheytymistä	Investointiohjelman toteutuminen	TVO:n taso	TVO:n taso
	Kaupungin toimitilamäärä, m ²	884 192 m ²	Toimitilamäärä kasvaa enintään 0,5 prosenttia vuodessa
8. Asuntorakentaminen on laadukasta ja kohtuuhintaista	Asuntojen määrä (MAL-sopimus)	Toteutunut uusi tuotanto	Sopimusten mukainen

PAINOPISTEALUE:

● Kaupungin elinvoima vahvistuu

Kaupungin elinvoiman perustan muodostavat onnistunut asunto-, elinkeino- ja työllisyyspolitiikka, viihtyisä elinympäristö, vaikuttavat palvelut sekä vakaa talous. Vantaan kyky vetää puoleensa yrityksiä, asukkaita, vierailijoita ja kansainvälisiä toimijoita ratkaisee kaupungin menestymisen pitkällä aikavälillä. Kaupungin viestinnällä on tärkeä rooli positiivisen kaupunkikuvan ja yhtenäisen markkinointi-ilmeen luomisessa.

Kaupungin vetovoimaisuus koostuu monista osatekijöistä. Uudistuvalla elinkeino- ja työllisyyspolitiikalla lisätään työpaikkojen määrää ja alennetaan työttömyyttä. Vantaan työpaikkaomavaraisuus oli 105,1 prosenttia vuonna 2012. Kaupungin työttömyysaste on kasvanut hitaammin kuin Helsingissä ja Espoossa eikä se ole enää seudun korkein. Vantaan monipuoliselle elinkeinotoiminnalle luodaan jatkossakin hyvät toimintaedellytykset.

Tavoitteena on kasvattaa Vantaan työpaikkaomavaraisuutta entisestään ja nostaa Vantaan työllisyysastetta. Työpaikkaomavaraisuuden kasvua tavoitellaan sekä pysyvissä palvelu- ja teollisten alojen työpaikoissa että korkean jalostusarvon työpaikoissa. Vantaan työttömyysasteen kehityksen tulee olla suotuisampaa kuin Helsingissä ja Espoossa yleinen taloudellinen tilanne huomioon ottaen. Monimuotoisilla varhaiskasvatuksen palveluilla tuetaan aikuisten joustavaa työllistymistä.

Turvallisuus on tärkeä osa asukkaiden hyvinvointia ja kaupungin elinvoimaa. Tavoitteena on turvallisuudeltaan vahvistuva Vantaa, jossa asutaan, liikutaan, harrastetaan ja käydään töissä turvallisesti. Monipuolisilla liikunta- ja kulttuuritapahtumilla sekä vapaa-ajan tiloilla lisätään elinympäristön viihtyisyyttä. Osallistavalla toiminnalla maahanmuuttajia ja muita kuntalaisia innostetaan mukaan yhteisiin harrastuksiin ja kannustetaan mukaan myös paikalliseen seuratoimintaan.

Kansainvälisyys ja monikulttuurisuus ovat voimavara, joka lisää Vantaan elinvoimaa ja yritysten moninaisuutta. Maahanmuuton voimakkaan kasvun johdosta on tärkeää onnistua kotouttamisessa. Tavoitteena on yhteiskunnallisen yhteenkuuluvuuden ja osallisuuden tukeminen sekä maahanmuuttajien nopea työllistyminen. Kansalaisyhteiskunnan rooli kotouttamistyössä on merkittävä. Monikulttuurisuus näkyy Vantaalla sitoutumisena yhdenvertaisuuteen, syrjimättömyyteen ja rasismien ehkäisyyn sekä myönteisen asenneilma-
piirin edistämiseen. Vieraskielisen väestön kasvusta ja sen vaikutuksista Vantaalla laaditaan selvitys.

Uuden tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuslain muutosten mukaiset päivitykset tehdään tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmiin ja jalkautetaan toimialoille.

Pääkaupunkiseudun maahanmuuttajien kotoutumisen aiesopimuksen 2013–2015 tavoite oli puolittaa maahanmuuttajien työttömyys vuoteen 2015 mennessä. Tavoite ei ole haastavassa tilanteessa toteutumassa.

Vantaa on aktiivisesti ollut mukana aiesopimuksen toteuttamisessa ja panostanut eri toimenpiteisiin, joilla vahvistetaan työllistymismahdollisuuksia.

Kuntalaispalvelujen tekemä lähidemokratia- ja osallisuustyö on kaupunkitasoista, koko organisaation läpäisevää toimintaa. Toiminnassa keskitytään ennen kaikkea lähidemokratian ja kuntalaisvaikuttamisen kehittämiseen. Osallisuusmallin toimeenpanolla tuetaan toimialojen tekemää asiakas- ja kuntalaisyhteistyötä.

Tavoitteena on, että vantaalaisten koulutustaso ja osaaminen vahvistuvat. Aikuisten työllistymistä tukevaa koulutusta ja osaamista on kehitettävä ja lisättävä. Korkeakoulututkinnon suorittaneiden osuuden kasvuun voidaan vaikuttaa asunto- ja elinkeinopoliittisin toimin. Kaupunki toteuttaa osaltaan nuorisotakuuta. Nuorisotakuu koostuu yhteiskuntatakuusta (työllisyystakuusta ja koulutustakuusta) sekä nuorten aikuisten osamishjelmasta. Nuorisotakuun tavoitteena on, että nuoret hankkivat koulutuksen ja pääsevät ripeästi töihin valmistumisensa jälkeen.

Kaupungin palvelukyky on usein ratkaiseva tekijä asukkaiden asuinpaikan valinnassa. Vaikuttavat ja kustannustehokkaat palvelut takaavat kaupungin elinvoimaisuuden ja ovat tärkeä vetovoimatekijä.

Vantaalaista identiteettiä vahvistetaan rakentamalla uutta kaupunkikuvaa, joka edistää asukkaiden juurtumista kaupunkiin. Tavoitteena on, että asukkaat tuntevat Vantaan kotikaupungikseen ja kaupungin vetovoima hyvänä ja viihtyisänä asuinpaikkana paranee. Hyvällä viestinnällä ja asukkaiden kuuntelemisella on mahdollista saada vantaalaiset mukaan uudenlaisen kaupungin rakennustalkoisiin.

Vantaan tulevaisuutta rakennetaan yhdessä asukkaiden, yhteisöjen ja yritysten kanssa. Aktiivisten kansalaisten ja yhteisöjen rooli on vahvistumassa ja kolmannen sektorin rooli palvelujen tuottamisessa yhdessä kaupungin kanssa kasvaa.

Vantaa on osa pääkaupunkiseutua ja Metropolialuetta. Metropolialuetta koskevat ratkaisut tehdään Vantaalla valtakunnallisesti määriteltujen aikataulujen mukaisesti.

Strateginen päämäärä	Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso
9. Uudistuva elinkeino- ja työllisyyspolitiikka laskee työttömyyttä ja lisää työpaikkojen määrää Vantaalla.	Elinvoimaohjelman toimenpiteiden toteuttaminen	Ohjelman hyväksyminen	Ohjelman toimenpiteet toteutettu vuosisuunnitelmien mukaisesti
	Työttömyysaste	Joulukuu 2012: 8,8 % Joulukuu 2014: 11,6 %	10,5 %
	Työllisyysaste (15–64-v.)	IV neljännes 2012: 70,5 % Vuonna 2014: 73,8 %	Vuosikeskiarvo 74,0 %
	Vieraskielisten työllisyysaste (15–64-v.)	2011: 57,4 % 2013: 56,1 %	60,0 %

Strateginen pää-määrä	Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso
	Alle 25-vuotiaiden työttömi- en määrä	Joulukuu 2012: 914 hlöä Joulukuu 2014: 1 328 hlöä	Alle 25-v. työttömiä enintään 1 100 hlöä
	Yli 50-vuotiaiden työttömi- en määrä	Joulukuu 2012: 3 406 hlöä Joulukuu 2014: 4 311 hlöä	Yli 50-v. työttömiä enintään 4 200 hlöä
	Pitkäaikaistyöttömien mää- rä	Joulukuu 2012: 2 635 hlöä Joulukuu 2014: 3 706 hlöä	Pitkäaikaistyöttömiä enintään 3 600 hlöä
	Työelämää tukevat joustav- at päivähoitopalvelut	Päivähoitopaikka työllistymistilantees- sa 2 vkon kuluessa	Päivähoitopaikka työllistymistilantees- sa 2 vkon kuluessa
	Korkean jalostusarvon työpaikkojen sijoittuminen Vantaalle (keskeiset uudet Vantaalle sijoittuneet uudet yritykset työpaikkamääri- neen)	Nykytila	300 uutta KIBS-työ- paikkaa vuoden 2017 loppuun mennessä
	Työpaikkaomavaraisuus	Työpaikkaomavarai- suus 104,4 % (v.2010) 105,1 % (v.2012)	Työpaikkaomavarai- suus 107,0 %
10. Kaupungin vetovoimai- suus asuinpaikkana pa- ranee ja asukkaat tunte- vat oman kylänsä ja sitä kautta Vantaan kotikau- pungikseen	Kaupunkipalvelututkimuk- sen asuinkuntaindeksi	3,4	Vähintään 3,7
11. Asukkaiden turvallisuus vahvistuu	Onnettomuuksien ja väki- vallan vuoksi sairaalahoi- toon joutuneiden van- taalaisten määrä 10 000 asukasta kohti	145 hlöä (v. 2011) 141 hlöä (v. 2012)	Alle 140 hlöä
	Aikuisten alkoholin liika- käyttö (Audit-C -mittari)	39,3 % (M), 24,9 % (N) (v. 2012) 41,0 % (M), 24,6 % (N) (v. 2013)	Aikuisten alkoholin lii- kakäyttö vähenee
	Asuinalueiden koettu turval- lisuus (ATH/THL)	85,7 % (M), 84,3 % (N) (v. 2012) 85,9 % (M), 87,6 % (N) (v. 2013)	Asuinalueen turvalli- suuteen tyytyväisten osuus kasvaa

Strateginen päämäärä	Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso
12. Vantaan tulevaisuutta rakennetaan yhdessä asukkaiden, yhteisöjen ja yritysten kanssa	Osallisuusmalli ja osallistavien prosessien määrä	Osallisuusmalli valmis Menetelmiä pilotoidaan monipuolisesti.	Osallisuusmallin mukaisia osallistumisen prosesseja on löydetty ja otettu käyttöön ja niiden toteutumista seurataan
	Kuntavaalien äänestysprosentti	Äänestysprosentti kuntavaaleissa 2012 51 %	Äänestysprosentti kuntavaaleissa 2017 nousee
13. Vantaalaisten koulutustaso ja osaaminen vahvistuvat	Korkeakoulututkinnon suorittaneiden %-osuus.	19,5 % v. 2012 20,1 % v. 2013	21,0 %
	Perusopetuksen jälkeiseen jatkokoulutukseen sijoittuneiden %-osuus	Perusopetuksen jälkeiseen jatkokoulutukseen sijoittuneiden osuus on 98,1 % (2012). Jokaiselle perusopetuksen päättävälle nuorelle mahdollistetaan jatkokoulutuspaikka.	Perusopetuksen jälkeiseen jatkokoulutukseen sijoittuneiden osuus on 99 prosenttia. Jokaiselle perusopetuksen päättävälle nuorelle mahdollistetaan jatkokoulutuspaikka.
	Perusopetuksen jälkeisen tutkinnon suorittaneiden %-osuus 20–29-vuotiaista	74 %:lla (2012 ja 2013) on perusopetuksen jälkeinen tutkinto	79 prosentilla on perusopetuksen jälkeinen tutkinto
14. Vantaan kilpailukyky vahvistuu osana metropolialuetta	Metropolialueen toimiva kuntarakenne ja metropolihallinto Vantaan kannalta	Nykytilanne	Metropolialuetta koskevat ratkaisut tehty Vantaalla valtakunnallisesti määriteltujen aikataulujen mukaisesti

PAINOPISTEALUE:

● Palvelut uudistuvat

Kuntatalouden haasteiden ja kasvavien palvelutarpeiden ja -velvoitteiden yhteensovittamisessa palvelujen järjestämistavat ja niiden ennakkoluuloton arviointi ovat strategisen kehittämisen keskiössä. Kuntalaisten keskeisiin palvelutarpeisiin vastaamiseksi sekä vaikuttavuuden ja tuottavuuden parantamiseksi on löydettävä uusia, kustannustehokkaita ratkaisuja ja toimintamalleja. Oman toiminnan systemaattisen itsearvioinnin avulla voidaan parantaa laatua ja prosessien sujuvuutta. Samalla edistetään kustannustehokasta toimintaa ja tuottavuutta. Uusilla toimintamalleilla parannetaan tuottavuutta.

Vantaa edistää vaihtoehtoisia palvelujen tuottamistapoja sekä palveluntuottajien kanssa tehtävää yhteistyötä. Kumppanuuksia laajennettaessa on pohdittava, miten järjestämistapoja tulee hioa, jotta ne parhaiten palvelevat vantaalaisia, Vantaata ja alueen elinkeinoelämää. Vaihtoehtoisten tuottamistapojen käyttöön ottaminen ei saa lisätä kuntalaisten keskinäistä eriarvoisuutta eikä terveyseroja. Vantaan kaupungin järjestämien palvelujen yhtäläinen saatavuus ja laatu tulee edelleen taata kaikille vantaalaisille. Lisäksi palvelujen ei tule olla kalliimpia kuin kaupungin itse tuottamien palvelujen ja laadun tulee olla vähintään samalla tasolla; ulkoistaminen arvioidaan tapauskohtaisesti. Vantaan kaupungin hankintaprosessien kehittämisen yhteydessä huomioidaan palvelujen ostamisen osaamisen kehittäminen ja harmaan talouden ehkäisy. Paikalliset toimijat otetaan huomioon hankintalainsäädännön ja Vantaan kaupungin hankintaohjeiden puitteissa.

Varhainen tuki ja ennaltaehkäisevä työote kaikessa kaupungin toiminnassa tukevat väestön hyvinvoinnin ylläpitoa sekä kaupungin kustannusten hallintaa. Ennaltaehkäisevät toimet hahmotetaan kokonaisuutena ja niiden talousvaikutukset tehdään läpinäkyväksi. Palveluja koskevia uudistuksia tehtäessä toteutetaan niiden osalta vaikutusten ennakoarvionti. Taloutta tasapainotettaessa otetaan huomioon se, ettei toimenpiteillä aiheuteta tulevaisuudessa lisäkustannuksia.

Kuntalaisten aktiivisuutta ja oman elämän hallintaa vahvistetaan oikea-aikaisella neuvonnalla ja palveluohjauksella. Myös kolmannen sektorin mahdollisuuksia parantaa hyvinvoinnin ja terveyden edellytyksiä, osallistumisen ja vaikuttamisen kanavia sekä mahdollisuutta tarjota erilaista arjen apua ja tukea tulee vahvistaa.

Palvelujen asiakaslähtöisyyttä ja yhteissuunnittelua lisätään. Palvelujen järjestämisen tulee perustua asukkaiden ja palvelujen käyttäjien nykyistä suurempaan osallisuuteen ja asiantuntemukseen omasta elämästään. Asiakkaiden tarpeista tulee kerätä tietoa, jolloin palvelujen käytettävyys ja vaikuttavuus paranevat. Asiakkaalle tulevat hyödyt palvelusta paranevat, kun palveluja muotoillaan suhteessa asiakkaiden todellisiin tarpeisiin ja vaihteleviin tilanteisiin. Henkilöstöä kannustetaan palvelujen kehittämiseen ja tuottavuuden parantamiseen. Kuntalaisten osallisuutta vahvistetaan edelleen avoimella viestinnällä sekä aktiivisella reagoimisella asukkaiden ja asiakkaiden mielipiteisiin ja saatuaan asiakaspalautteeseen. Erityistä huomiota tulee kiinnittää yhdenvertaisuuteen ja helposti syrjään jäävien väestöryhmien osallisuuden kehittämiseen.

Keskeinen strateginen linjaus on asiakkaiden omien valinnanmahdollisuuksien lisääminen. Valinnanvapautta lisäämällä on mahdollista saada palvelut vastaamaan entistä paremmin asiakkaiden tarpeita. Lainsäädännössä tapahtuneet uudistukset ovat jo lisänneet kuntalaisten oikeutta palvelujensa valinnassa. Palveluseteli on yksi keino lisätä valinnanvapautta, uudistaa palvelurakennetta ja palvelujen saatavuutta, monipuolistaa palvelutuotantoa ja hankintatapoja sekä edistää kunnan, elinkeinotoimen ja yksityisten palveluntuottajien yhteistyötä.

Sähköistä asiointia ja palvelua kehittämällä lisätään kuntalaisten mahdollisuuksia toimia yksilöllisesti esimerkiksi heille sopivina ajankohtina. Samalla kun asiakkaiden oikeus tehdä valintoja kasvaa, myös heidän vastuunsa huolehtia omasta hyvinvoinnistaan ja terveydestään lisääntyy. Asiakkaan itsepalvelun ja itsehoidon kehittymisen lisäksi sähköisten palveluratkaisujen käyttöönotto ja toimintamallien uudistaminen mahdollistavat palveluprosessien tuottavuuden huomattavan parantamisen. Sähköisten ratkaisujen kehittyessä väestöryhmien tasa-arvo palvelujen saavuttamisessa ja käyttämisessä turvataan.

Tulevassa sote-ratkaisussa pyritään varmistamaan vantaalaisten laadukkaat palvelut sekä kuntalaisten kuuleminen ja osallisuus palveluiden kehittämisessä.

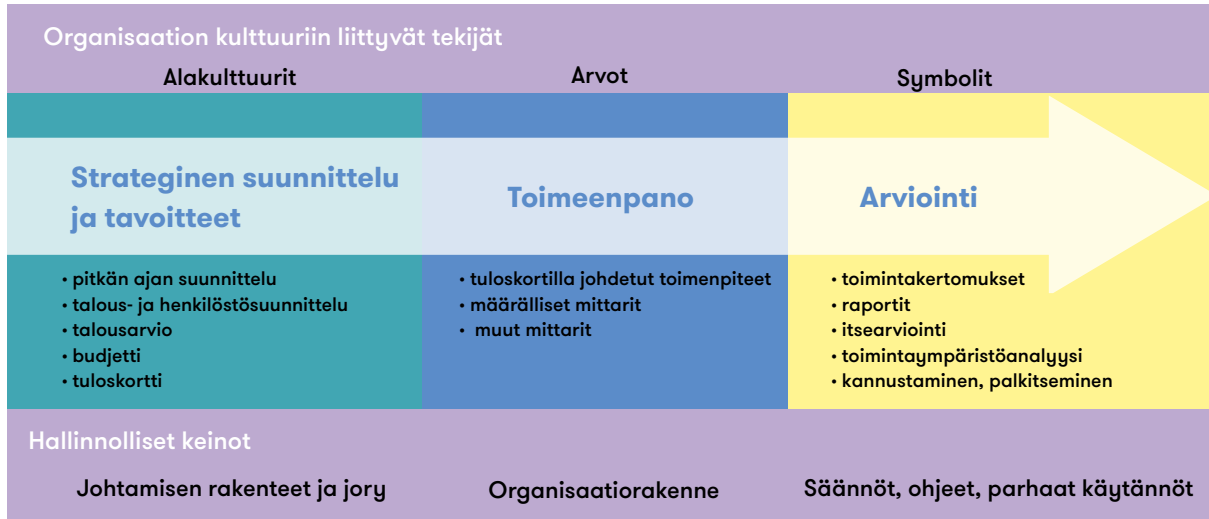

Strateginen päämäärä	Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso
15. Uudistuvat palvelut vahvistavat asukkaiden hyvinvointia	Kelan sairastavuusindeksi	Vantaan sairastavuusindeksi 89,0 % (v. 2011) 88,9 (v. 2013)	Vantaalaisten Kelan sairastavuusindeksillä mitattu sairastavuus vähenee vuosittain
	Vantaalaisten hyvinvoinnin kehitys hyvinvointiraportoinnin perusteella	Tarkastelu vuosittain	Vantaalaisten hyvinvointi edistyy keskeisillä hv-indikaattoreilla mitattuna vuosittain
16. Kuntalaisten osallisuus ja yhteissuunnittelu palvelujen kehittämisessä lisääntyy	Asukkaiden ja palvelujen käyttäjien kanssa kehitetyt palvelut ja niiden järjestämistavat (palvelumuotoilu)	Nykytilanne	Uudet asiakkaiden ja palvelujen käyttäjien kanssa kehitetyt palvelut
17. Vaikuttavat ja kustannustehokkaat palvelut	Toimialojen asiakastyytyväisyyskyselyt	Nykytilanne	Asiakastyytyväisyys paranee
	Asukastyytyväisyyskyselyt ja palvelukyky	Nykytilanne	Asukastyytyväisyys paranee
	Asukaskohtainen toimintakatteen muutos-%	Tarkastelu vuosittain	Alle yleisen hintakehityksen
	Palvelukustannukset Kuusikkokuntien ja Kuntaliiton suurten kuntien vertalussa	Nykytilanne	Vantaa on kustannustehokkain keskeisten palvelujen osalta
	18. Vaihtoehtoiset palvelujen tuottamistavat lisäävät asiakkaan valinnanvapautta	Vaihtoehtoiset palvelujen tuottamistavat toimialojen palvelutuotannossa lisääntyvät	Nykytilanne
19. Lisätään sähköistä asiointia ja itsepalveluja	Toimialojen tarjoamat sähköiset asiointi- ja itsepalvelut	Arvio sähköisen asiointin ja itsepalvelujen käytöstä, määrä/toimiala 31.12.2012	Sähköinen asiointi kasvaa olemassa olevien palveluiden käytön lisäämisen sekä uusien kehitettävien sähköisten palvelujen kautta

PAINOPISTEALUE:

● Muutosta toteutetaan johtamisen kautta

Kaupungin ammatillisen johtamisjärjestelmän viitekehys (kuva alla) mahdollistaa eri johtamisen keinojen ja työvälineiden käytön, jotta kaupungin strategia voi toteutua.

mukaillen Malmi & Brown

Kuva 3. Vantaan kaupungin johtamisjärjestelmän viitekehys.

Strateginen johtaminen perustuu strategiasta tulevien tavoitteiden asettamiseen ja toteuttamiseen. Tavoitteiden asettaminen ja toteutumisen seuranta vaativat esimiehiltä kykyä suunnitella, seurata ja antaa palautetta. Johtamista tehdään joka organisaatiotasolla ja siten myös johtamista johdetaan. Jokaiselle yksikölle/ tiimille laaditaan toimintasuunnitelma, joka perustuu tulosalueen tavoitteisiin. Tulos- ja kehityskeskustelut ovat yksi keino tavoitteiden toteuttamisen ohjauksessa sekä yksilö- että tiimitasoisesti. Muutokset voivat kohdistua mm. rakenteisiin, työnjakoon ja työ- ja toimintatapoihin ja niiden suuruus vaihtelee yksiköittäin.

Tarkoituksena on strategiakaudella kehittää kaupungin johtamiskulttuuria siten, että se perustuu vahvaan suorituksen johtamiseen ja hyödyntää valmentavan johtamisen ajatuksia. Suorituksen johtamisessa henkilöstöressurssien tehokas käyttö (työajat, työvuorot, perustehtävään keskittyminen) tukee valmentavaa johta-

misotetta. Esimies valmentaa työntekijänsä hyvin suorituksiin ja työntekijä tekee asiat käyttäen osaamistaan mahdollisimman tehokkaasti ja hyvin. Esimiehen tehtävänä on antaa palautetta ja tukea. Rahallinen palkitseminen sidotaan erityisesti talous- ja velkaohjelman mukaisten tavoitteiden toteuttamiseen.

Vuosittain kaupunki menettää noin 470 henkilötyövuotta sairauspoissaoloina. Tämä merkitsee noin 27 miljoonan henkilöstökustannuksia. Suomalaisten tutkimusten mukaan jopa 40 prosenttia sairauspoissaoloista on sellaisia, johon työnantaja ja työntekijä voivat yhdessä vaikuttaa. Kaupungin panostusta aktiivisen välittämisen toimintatapaan kannattaa jatkaa ja painottaa entistä voimakkaammin työntekijän vastuuta itsensä johtamisesta ja työyhteisöstä sekä kaupunkityönantajan vastuuta työntekijöiden terveysjohtamisesta.

Johtaminen on mahdollisuuksien luomista sekä osallisuuden ja yhteisöllisyyden edistämistä. Tutkimusten mukaan työntekijä sitoutuu hyvään esimieheen ja työyhteisöön. Tämän vuoksi työyhteisöjen sosiaalisen pääoman muodostumista kannattaa vaalia. Työntekijöiden sitoutumista tuetaan suorituksen johtamisella, jota tukee valmentava johtajuus. Sitoutuminen tapahtuu kaupungin menettelytapoihin, arvoihin ja käytäntöihin. Sitoutuminen kasvattaa työntekijän halua kehittää omaa osaamistaan erilaisissa työtehtävissä ja merkitsee henkilökohtaisesti vahvaa panostusta työhön ja hyvin työyhteisötaitoihin.

Strategiakaudella arvioiden mukaan kaupungin työvoimasta vaihtuu noin 2 200 työntekijää. Se asettaa haasteita henkilöstösuunnittelulle, osaavan työvoiman rekrytoinnille ja perehdyttämiselle. Henkilöstösuunnitelmien tulee perustua palvelutarpeille, priorisoiden lakisääteisiä palveluja ja niissä tulee huomioida talous- ja velkaohjelmassa asetetut tavoitteet. Jokaisen viran/tehtävän kohdalla käytetään tapauskohtaisesti harkintaa viran/tehtävän täyttämässä ja siinä, millaisella henkilöstörakenteella ja tehtäväkuvilla palveluja jatkossa tuotetaan. Sijaisten kohdalla tehdään sama kokonaisharkinta. Valtaosa sijaisuuksista täytetään jatkossa Seure Henkilöstöpalvelut Oy:n kautta. Vain poikkeuksellisissa tilanteissa omien lyhytaikaisten sijaisien rekrytointi on sallittua.

Henkilöstöön ei kohdisteta taloudellisella perusteella tapahtuvia lomautuksia tai irtisanomisia. Sen sijaan tuotannollisella perusteella voidaan henkilöstöä irtisanoa. Tämä mahdollistaa henkilöstön siirtymisen niihin tehtäviin, joita kaupungilla on tarjota ko. henkilön osaaminen huomioiden. Tuotannollisella perusteella irtisanominen voi tulla kyseeseen silloin, jos joku toiminta tai sen osa kaupungissa kokonaan tai osittain lakkauteaan eikä kaupungilla ole tarjota henkilölle hänen ammattitaitoaan ja koulutustaan vastaavaa tehtävää.

Ennakoivaan rekrytointiin eli työnantajamaineeseen ja oppilaitosten kanssa tehtävään systemaattiseen oppilaitosyhteistyöhön tulee panostaa. Esimiesten rekrytointiosaamista tulee edelleen kehittää ja jokaisessa esimiesrekrytoinnissa tulee käyttää asiantuntijatuken haastattelussa ja henkilöarvioinnissa.

Strateginen päämäärä	Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso
20. Hyvällä strategisella johtamisella ja esimiestyöllä toteutetaan muutosta	Huonot vaikutusmahdollisuudet muutokseen (Kunta10)	38 % 31.12.2014 36,70	28 %
	Päätöksenteon oikeudenmukaisuus (Kunta10)	3,23 31.12.2014 3,24	3,3
21. Henkilöstön sitoutumisen ja osaavan työvoiman varmistaminen	Sosiaalinen pääoma (Kunta10)	3,78 31.12.2014 3,79	3,8
	Työnantajan suosittelu (Kunta10)	70,2 % 31.12.2014 76,2	79,2
	Sairauspoissaoloprosentti	4,34 31.12.2014 4,58	3,9
	Oppilaitosyhteistyön malli	Satunnaista 31.12.2014 Oppilaitosyhteistyö systemaattista pääkaupunkiseudulla mm. lastentarhanopettaja- (KK), sosiaalityöntekijä- ja lääkäriopiskelijoiden osalta. Sairaanhoidajien, sosiaaliohjaajien ja sosionomien systemaattista yhteistyömallia tulee kehittää edelleen.	Merkittäväillä ammattialoilla systemaattista

LIITE

Valtuustokauden 2013–2017 strategiaan sisältyvät ohjelmat

- **Elinkeino- ja työllisyyspoliittinen ohjelma eli Vantaan elinvoimaohjelma 2013–2016**

Valmistumisvuosi 2013

Elinkeino- ja työllisyyspoliittinen ohjelma vastaa haasteeseen positiivisen kasvu-uran saavuttamiseksi, työpaikkojen kysynnän ja tarjonnan kohtaamiseksi sekä vantaalaisille syntyvien työpaikkojen määrän lisäämiseksi. Ohjelmassa määritellään Vantaan kaupungin elinkeino- ja työllisyyspoliittiset linjaukset, tavoitteet sekä konkreettiset toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi. Ohjelman laatiminen oli yksi kaupunginvaltuuston asettamista vuoden 2013 sitovista tavoitteista.

- **Tietohallinto-ohjelma**

Valmistumisvuosi 2013

Ohjelman lähtökohtana oli talousarviovuoden 2013 sitova tavoite, jonka mukaan Vantaalle laaditaan kaupunkitasoinen tietohallinto-ohjelma. Taustalla vaikuttavat myös talouden tasapainottamis- ja velkaohjelma sekä mm. toimialojen vuositavoitteet.

Ohjelman yleisenä tavoitteena on kuvata tavoitteellinen tietohallinnon kokonaisarkkitehtuuri (yhteensopivuus, yhteiskäytettävyys), tietoturvallisuus (valmius, toiminnan jatkuvuus ja fyysinen turvallisuus) sekä ICT-palvelu- ja tuotantoympäristö.

Ohjelman tavoitteena on määritellä tietohallinnon toiminnan periaatteet ja linjaukset, jotka tukevat kaupungin strategiaa seuraavan valtuustokauden aikana. Ohjelma sisältää keskeiset painopistealueet, roolit, kumppanuudet sekä taloudellisen tarkastelun.

- **Monikulttuurisuusohjelma**

Valmistumisvuosi 2013

Vantaan monikulttuurisuusohjelma vuosille 2013–2016 sisältää kaupungin kotouttamispoliittiset linjaukset ja niiden toimenpiteet. Se painottaa Vantaan vahvuuksia: innovatiivisuutta, kumppanuuksia sekä kansainvälistä ilmapiiriä kaupungin voimavaroina. Ohjelma vastaa kotouttamislain velvoitteeseen.

- **Kaupungin ympäristöohjelma valtuustokaudelle 2013–2016 (yhteenvedo toimialojen ohjelmista)**

Valmistumisvuosi 2013

Kaupungin ympäristöohjelmassa esitetään koottuna kaupungin ympäristötavoitteet ja niiden mittarit valtuustokaudelle 2013–2016. Ohjelma yhdessä toimialojen ohjelmien kanssa toteuttaa Vantaan ympäris-

töpoliittisia linjauksia sekä pääkaupunkiseudun ilmastostrategian ja ilmastonmuutokseen sopeutumisen strategian tavoitteita.

- **Turvallisuussuunnitelma**

Valmistumisvuosi 2013

Vantaan kaupunkitason turvallisuussuunnitelmalla vahvistetaan kaupungin kokonaisturvallisuutta ja tehostetaan kaupungissa toimivaa eri viranomaisten, yritysten ja järjestöjen turvallisuusyhteistyön verkostoa. Suunnitelman päätavoite on vähentää onnettomuuksissa, tapaturmissa tai rikosten uhrina loukkaantuneiden määrää.

- **Vantaan kasvatus- ja koulutuspoliittinen ohjelma 2017–2020**

Valmistumisvuosi 2016

Ohjelmassa määritellään kasvatuksen ja koulutuksen keskeiset tavoitteet ja suuntaviivat, tulevaisuuden kehityssuunnat sekä tärkeimmät toimenpiteet asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Tavoitteena on asukkaiden koulutuksen ja sivistyksen edistäminen sekä sosiaalisen hyvinvoinnin tukeminen. Ohjelma tukee sivistystoimen pitkän tähtäimen päätöksentekoa.

- **Arkkitehtuuripoliittinen ohjelma**

Valmistumisvuosi 2014

Vantaan arkkitehtuuristrategia päivitetään vastaamaan nykytilannetta. Toteutuneen ohjelman vaikutukset selvitetään ja palautteen pohjalta päätetään työn suuntaamisesta ja uusista tavoitteista. Yleistavoitteena on edelleen se, että arkkitehtuuri on osa kaupungin kehittämisen strategiaa.

Ohjelma tukee Vantaan vetovoimaisuuden ja kilpailukyvyn sekä kuntalaisten hyvinvoinnin tavoitteita. Yleinen arvostus ja kaupungin julkisuuskuva perustuu pitkälti rakennetun ja koetun ympäristön laatuun ja toiminnallisuuteen. Vantaa on kasvavien yritysten kaupunki ja sen tulee vastata kansainvälisyyden vaatimuksiin. Vantaa on myös päivittäin tuhansien ihmisten läpikulkupaikka sekä 200 000 ihmisen kotikaupunki. Hyvä ja laadukas rakentaminen syntyy hyvällä suunnittelulla, ohjauksella ja toteutuksella. Hyvä laatu voi olla kohtuuhintaista ja kestävä. Sen tulee tuottaa kaikille osapuolille hyvinvointia, välittämistä ja turvallisuutta päivittäiseen elämään.

- **Lasten ja nuorten Vantaa II**

Valmistumisvuosi 2013

Ohjelman tavoitteena on lisätä ja kehittää lasten ja nuorten mahdollisuuksia osallistua ja vaikuttaa heitä koskeviin asioihin kaupungin eri toimintaympäristöissä. Ohjelmassa määritetään kaupungin eri toimijoiden sekä lasten ja nuorten näkökulmasta keskeiset, kaupunkitasoiset toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi. Ohjelman taustalla ovat muun muassa perustuslain 6 § ja nuorisolain 8 §, joissa säädetään lasten ja nuorten mahdollisuuksista vaikuttaa heitä koskeviin asioihin.

- **Vammaispoliittinen ohjelma WAMPO – Tilaa kaikille 2012–2016**

Valmistumisvuosi 2012, aikataulu 2012–2016

Ohjelman tavoitteena on vammaispolitiikan vahvistaminen kaupungin kaikilla sektoreilla, vammaispolitiikan näkyvyyden lisääminen, vammaisten osallisuuden tiellä olevien esteiden esille tuominen ja myönteisen käsityksen lisääminen vammaisia henkilöitä kohtaan. Vantaan vammaispoliittinen ohjelma sisältää 49 konkreettista toimenpidettä näiden tavoitteiden toteuttamiseksi. Toimenpiteitä on kaikille kaupungin hallinnon aloille ja ne jaksottuvat eri vuosille. Tavoitteena on ihmisten perus- ja ihmisoikeuksien ja ihmisarvon kunnioittaminen. Ohjelman merkittävänä kulmakivenä on lisätä myönteisiä käsityksiä vammaisten henkilöiden panoksesta Vantaan kaupungin kehittämisessä. Ohjelma valmistui laajana verkostoyhteistyönä, jossa asiantuntijajäsenenä toimivat vammaiset kuntalaiset. Vantaan Vammaispoliittinen ohjelma toimii työvälineenä kaikkien vantaalaisten hyvinvoinnin edistämiseksi. Vammaispoliittisen ohjelman toteuttamisesta vastaa poikkihallinnollinen kaupunginjohtajan nimeämä verkosto. Tavoitteena on miettiä uudenlaisia tapoja toimia olemassa olevilla resursseilla. Muutoksessa kyse on ennen kaikkea asenteesta ja tahdosta. Toimenpiteiden kustannukset, niiden mahdollinen jako ja niiden jaksottuminen eri vuosille tarkentuvat toimialakohtaisessa valmistelussa.

- **Maapoliittiset linjaukset**

Valmistumisvuosi 2012

Maapoliittiset linjaukset on strateginen asiakirja, jossa kaupunginvaltuusto määrittelee kaupungin maapoliittiset tavoitteet ja toimenpidesuosituksen koskien mm. kaavoitusta, maanhankintaa ja maanluovutusta. Maapoliittisten linjausten keskeinen päämäärä on sitouttaa kaupungin viranhaltijat ja päätöksentekijät yhteisiin maapoliittisiin tavoitteisiin. Maapoliittinen asiakirja on myös julkinen asiakirja, josta jokainen voi saada informaatiota kaupungin maapoliittisista toimintalinjoista.

Kaupungin maapolitiikalla ymmärretään kaupungin maanhankintaan ja -luovutukseen, yksityisen maan kaavoittamiseen sekä yksityisessä omistuksessa olevien rakentamiskelpoisten tonttien rakentamisen edistämiseen liittyviä tavoitteita ja toimenpiteitä. Kaupungin maapolitiikka voidaan määritellä työvälineeksi, jolla luodaan ja varmistetaan edellytykset suunnitella ja toteuttaa pitkäjänteisesti kaupungin maankäyttöä, elinkeinotoimintaa, rakentamista sekä muuta toimintaa. Maapolitiikalla varmistetaan kaavoituksen tarkoituksenmukainen toteutuminen, maanomistajien yhdenvertainen kohtelu, kaupungille aiheutuvien investointien kannattavuus sekä kustannusten optimointi. Maapolitiikalla luodaan toimintaedellytyksiä asuntotuotannolle ja elinkeinotoiminnalle.

- **Asunto-ohjelma**

Aikataulu 2009–2017

Ohjelman tavoitteena on parantaa ihmisten mahdollisuuksia löytää tarpeitaan ja maksukykyään vastaava asunto. Kaavoituksella ja maapolitiikalla varmistetaan, että uudet asuinalueet ja täydennyskohteet liittyvät nykyiseen rakenteeseen, muodostavat laadukkaita kokonaisuuksia ja tarjoavat erilaisia asumisvaihtoehtoja, talotyyppisiä ja hallintamuotoja sekä ovat energiatehokkaita.

- **HYVIS (Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma)**

Valmistumisvuosi 2012

HYVIS – Vantaan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2013–2016 on lakisääteinen lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointia edistävä kuntatasoinen suunnitelma. Suunnitelman pääpaino on ehkäisevässä lastensuojelussa eli toimenpiteissä, joita kaupungin toimijat (Vantaan kaupunki, seurakunnat, järjestöt, poliisi, ym.) tekevät yhdessä edistääkseen vantaalaisten lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvää arkea. HYVIS koostuu viidestä hyvästä teosta: hyvä terveys, yhdessä enemmän, vahva vanhemmuus, iloa harrastuksista ja sydämellä sitoutuen. Näiden hyvien tekojen toteutumisen tueksi HYVIS työryhmä kokoaa teemavuosittain konkreettiset toimenpiteet yhteistyössä vantaalaisten lasten, nuorten ja heidän vanhempiensa sekä toimijoiden kanssa. Suunnitelman toteutusta ohjaa kaupungin Hyvinvointityöryhmä (HYRY) ja johtaa vuorovuosin sosiaali- ja terveystoimen sekä sivistystoimen johto. Suunnitelma toteutetaan taloussuunnitelman puitteissa ja päivitetään kerran valtuustokaudessa. Kaupunginvaltuusto hyväksyy päivitetyn suunnitelman ja seuraa sen toteutumista vuosittain. Hyvis on myös Internet-sivusto www.vantaanhyvis.fi.

- **VIKSU (Ikääntymispoliittinen ohjelma)**

Valmistumisvuosi 2010, aikataulu 2010–2015

Viksu on kaupungin kaikkia toimijoita ohjaava ikääntymispoliittinen ohjelma. Viksun toimenpiteiden avulla parannetaan ikääntyvien osallisuutta ja hyvinvointia. Ohjelmalla vaikutetaan yleiseen mielipiteeseen ja ikääntyviä koskeviin tietoihin ja asenteisiin. Viksua toteutetaan monitoimijaisessa palvelulupausverkossa. Palvelulupaukset ovat: Tieto muuttaa asenteita, Osallistumalla voi vaikuttaa, Asuminen on elämänmakuista, Ympäristö on esteetön, Ennaltaehkäisevät palvelut edistävät hyvinvointia, Uusi teknologia on käytössä. Viksu on yhdessä vanhusten sosiaali- ja terveyspalvelujen palvelurakenteen kehittämissuunnitelman kanssa tulevan vanhuspalvelulain mukainen suunnitelma ikääntyneen väestön tukemiseksi.

- **AHVO (Aikuisväestön hyvinvointiohjelma)**

Valmistumisvuosi 2013, aikataulu 2013–2016

Vantaan ensimmäisen aikuisväestön hyvinvointiohjelman 2013–2016 eli AHVO:n tavoitteena on edistää työikäisten hyvinvointia ja tätä kautta myös muiden ikäryhmien hyvinvointia. Keskeistä ohjelmassa on se, miten asukkaat voivat itse edistää hyvinvointiaan ja vahvistaa oman elämän hallintaansa yhteistyössä kunnan ja muiden toimijoiden kanssa. AHVOssa hyvinvointi rakentuu neljän pilarin varaan. Pilareissa korostuu hyvän arjen, työn, ihmisten omien voimavarojen ja yhteisön merkitys. Ohjelmaan kootaan konkreettisia tekoja aikuisväestön hyvinvoinnin edistämiseksi. Teot ovat muotoutuneet työntekijöiden, asukkaiden ja muiden toimijoiden kuulemisen pohjalta. Ohjelma tehdään valtuustokaudeksi ja sen toteutumista seurataan vähintään kerran valtuustokaudessa. Kukin toimiala vastaa osaltaan ohjelman toteutumisesta.

- **Vantaan kaupungin osallisuusmalli**

Valmistumisvuosi 2013

Osallisuusmallin tavoitteena on kehittää kuntalaisten, kansalaisjärjestöjen, elinkeinoelämän ja julkisen hallinnon välistä vuorovaikutusta. Vuorovaikutteisella toiminnalla tavoitellaan kansalaisaktiivisuuden lisäämistä, hallintoon liittyvien prosessien avaamista osallistumisen mahdollistamiseksi, demokratia-menettelytapojen nykyistä laajempaa käyttöä prosessien eri vaiheissa ja päätösten seurannassa sekä informaation jäsentynyttä tarjontaa valmistelussa olevista, jo päätetyistä ja toimeenpanossa olevista asioista.

- **Kaksikielisyysohjelma**

Valmistumisvuosi 2013

Ohjelma sisältää kaupungin ruotsinkielisten palveluiden nykytilan kuvauksen, toimenpiteiden kartoituksen ja määrittelyn ruotsinkielisten palveluiden turvaamiseksi kielilain asettamien vaatimusten pohjalta.

Julkaisija
Paino

Vantaan kaupunki, taloussuunnittelu
Kopio Niini Oy 9/2015

Vantaan kaupunki | Taloussuunnittelu
Asematie 7, 01300 Vantaa
Puhelin 09 83911 (vaihde)